

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสถานศึกษากับความผูกพันของครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษา
ระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

นาวาเอกยอตรง อาทมาท

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2547

ISBN 974-3839-45-3

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นาวาเอกยอชง อาทมาท ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เชาวน์ มณีวงษ์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรารัตน์ เขียวพิเชฐ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่ 23 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษา และช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผศ.ดร.สร สุนทรายุทธ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร. ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม และ ผศ.ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.สร สุนทรายุทธ ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการสอบปากเปล่า ดร. ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม ผศ.ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม รศ. เชาวน์ มณีวงษ์ และ ผศ.ดร. สุนทราวดี เรือรพิเชฐ ซึ่งเป็นกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบ เสนอแนวทางที่สร้างเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกทุกท่านที่อำนวยความสะดวกและให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งครูทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ มัลลิกา หมคราคี ผู้จัดการโรงเรียนอักษรเทคโนโลยีวิทยา ที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนานุเคราะห์ทางด้านการศึกษา จึงได้ส่งเสริมและออกทุนการศึกษาตลอดหลักสูตรในการศึกษาครั้งนี้ให้กับข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ ที่ได้ชี้แนะและวางรากฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณทุก ๆ ท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ให้สำเร็จด้วยดี

นาวาเอกยศตรง อาทมาท

44921246: สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา; กศ.ม.(การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การบริหารงาน / ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา / ความผูกพันต่อองค์กร / ครูสาขาวิชาชีพ

นวนานอก ยอดธง อาทมาท : ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสถานศึกษากับความผูกพันของครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (THE RELATIONSHIP BETWEEN ADMINISTRATION AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF VOCATIONAL SUBJECT TEACHERS IN VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTIONS IN EASTERN SEABOARD DEVELOPMENT AREA) อาจารย์ที่ปรึกษา : ธร สุนทรายุทธ, Ph.D., ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม, ค.ศ., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ศ. 141 หน้า ISBN 974-3839-45-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสถานศึกษากับความผูกพันต่อองค์กรของครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นครูสาขาวิชาชีพ ที่ทำการสอนในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำนวน 313 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็น แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงาน และความผูกพันต่อสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย, ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน, การทดสอบค่า ที และค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย

ผลการศึกษาค้นคว้า ปรากฏดังนี้

1. การบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษาของสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ตามความคิดเห็นของครูสาขาวิชาชีพบริหารธุรกิจและสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานสูงกว่าครูสาขาวิชาชีพบริหารธุรกิจ
2. การบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษาของสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ตามความคิดเห็นของครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาของรัฐบาลและสถานศึกษาของเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาของรัฐบาลมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานสูงกว่าครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชน
3. ความผูกพันต่อองค์กรของครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก สาขาวิชาชีพบริหารธุรกิจและสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมมีระดับความผูกพันต่อสถานศึกษาสูงกว่าครูสาขาวิชาชีพบริหารธุรกิจ
4. ความผูกพันต่อองค์กรของครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ในสถานศึกษาของรัฐบาลและเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาของรัฐบาลมีระดับความผูกพันต่อสถานศึกษาสูงกว่าครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชน
5. การบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษาของสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก กับ ความผูกพันต่อองค์กรของครูสาขาวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก

44921246: MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORD: ADMINISTRATION / ADMINISTRATORS OF VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTES / ORGANIZATIONAL COMMITMENT/ SUBJECT TEACHERS

Capt. YODTHONG ARTAMART Rtn. : THE RELATIONSHIP BETWEEN ADMINISTRATION AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF VOCATIONAL SUBJECT TEACHERS IN VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTES IN EASTERN SEABOARD DEVELOPMENT AREA. THESIS ADVISOR: DHORN SUNTRAYUTH, Ph.D., PRASERT SOMPHONGTHAM, Ph. D. PHIRAT WONGNAM, Ph.D. 141 p. ISBN 974-3839-45-3

The purpose of this research was to determine the relationship between administration in vocational education institutions to the commitment of vocational subject teachers in Eastern Seaboard Development Area. The sample of this research was 313 subject teachers in vocational education institutions in Eastern Seaboard Development Area. The tool of the study was a five-rating scale questionnaire used for collecting the data. The statistics used in this study were arithmetic mean, standard deviation, t-test and simple correlation coefficient.

The findings are as follows :

1. According to the opinions of Commercial and Technical teachers, the administration of administrators of vocational education institutions in Eastern Seaboard Development Area is different with statistical significance.
2. According to the opinions of teachers in both government and private schools, the administration of administrators of vocational education institutions in Eastern Seaboard Development Area is different with statistical significance.
3. The commitment of vocational Commercial and Technical teachers in Eastern Seaboard Development Area is different with statistical significance.
4. The commitment of vocational subject teachers in both government and private schools in Eastern Seaboard Development Area is different with statistical significance.
5. The administration of administrators of vocational education institutions in Eastern Seaboard Development Area and the commitment of vocational subject teachers is positively related at the high level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
คำถามในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	7
กรอบความคิดในการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ความเป็นมาของสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา.....	15
การบริหารงานสถานศึกษา.....	25
ความผูกพันต่อองค์กร.....	44
ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสถานศึกษากับความผูกพัน	
ต่อองค์กร.....	53
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานสถานศึกษาและความผูกพัน	
ต่อองค์กร.....	54
แผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก.....	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65

3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	68
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
	การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	71
	การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล.....	72
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
	ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	87
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	87
	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	88
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	88
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
	สรุปผลการวิจัย.....	89
	อภิปรายผล.....	90
	ข้อเสนอแนะ.....	96
	บรรณานุกรม.....	97
	ภาคผนวก.....	106
	ภาคผนวก ก.....	107
	ภาคผนวก ข.....	109
	ภาคผนวก ค.....	111
	ภาคผนวก ง.....	113
	ภาคผนวก จ.....	117
	ภาคผนวก ฉ.....	125
	ภาคผนวก ช.....	132
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	141

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกประเภทตามสถานศึกษาและจังหวัด...	69
2	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับ อาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามสาขาวิชาชีพและ ประเภทสถานศึกษา.....	77
3	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความผูกพันต่อองค์กรของครูสาขาวิชาชีพ ในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตาม สาขาวิชาชีพและประเภทสถานศึกษา.....	79
4	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามสาขาวิชาชีพ	80
5	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามประเภทสถานศึกษา	81
6	ผลการเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษา ระดับอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามสาขาวิชาชีพ	82
7	ผลการเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาระดับ อาชีวศึกษาเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามประเภทสถานศึกษา	83
8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และระดับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษากับความผูกพันต่อองค์กรของครูสาขาวิชาชีพ ในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก	84
9	ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหาร ในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก	115
10	ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรของครูใน สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก	116
11	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงาน ของผู้บริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามสาขาวิชาชีพและสถานศึกษา	118
12	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความผูกพันต่อองค์กรของครูในสถานศึกษา อาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามสาขาวิชาชีพและ สถานศึกษา.....	126

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.. ..	9
2	แผนภูมิโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.....	21
3	วงจรของแรงจูงใจ.....	30
4	แสดงแนวทางกำหนดเป้าหมาย.....	38
5	การดำเนินงานการติดตามควบคุมกำกับงาน.....	41